

4.korizmena nedjelja (C)

Autor vlè. Ivo Balukèiæ
Subota, 13 Ožujak 2010

Isusovo slobodnjaštvo?

Piše: dr. Ivan Bodrožiæ, Split

Promatrajuæi pravosudni i æudoredni život našega društva, možemo uoèiti da generalno postoje dva suprotstavljena usmjerenja, to jest težnje. Naime, s jedne strane su poticatelji slobodarstva, što se pozivaju na prava i samostalnost èovjeka, a s druge strane kruti sluge zakona koji najèešæe nemaju ni pravih motiva ni pravih argumenata obrazložiti vlastit stav. Imamo onih koji bi sve htjeli liberalizirati, do onih koji bi sve htjeli zakonima odrediti i nametnuti. Crkva je nerijetko na udaru i jednih i drugih. Slobodoumni slobodnjaci je prozivaju ukoliko da suglasnost na promjenu æudorednih sadržaja i pravnih odredbi koje bi ozakonile određene nemoralne sadržaje pod krinkom slobode, a s druge strane je na udaru i od onih koji bi htjeli da se oštrije za nametanje restriktivnih zakona u društvu. Jedni je prozivaju zbog natražnjaštva i navodnog zarobljavanja èovjeka, a drugi zbog slobodnjaštva i popustljivosti u društvu. I jedni i drugi, međutim, najèešæe zaboravljaju samu srž, te ostaju na nepomirljivim pozicijama jedni naspram drugih, zbog èega najviše ispašta konkretni èovjek. Nije iskljuèeno, doduše, niti da takvi, ideološki obojeni krugovi, nekad izvrše takav pritisak na određene krugove Crkve koji padaju pod utjecaj jednih ili drugih strujanja.

U sliènoj situaciji se našao i Gospodin Isus, kako èitamo u današnjem evanðeoskom tekstu. Sveti Luka opisuje Isusovu reakcija i odgovor onima koji su imali stanovite zamjerke na njegov pristup životu i službi koju je vršio u svome narodu kao uèitelj i navjestitelj Božje istine. Jedna od temeljnih zamjerki bio je prigovor zbog druženja s carinicima i grešnicima, s kojima se nije ustruèavao podijeliti niti zajedništvo stola, na koje su židovi strogo pazili. Onaj tko je sebe smatrao ispravnim, pravednim i pravovjernim židovom nije sjedao za stol s grešnicima i poganima, jer bi takvo sjedanje za stol oznaèavalo neku vrstu poistovjeæivanja s onim s kojim sjedaš. Sjesti za stol s grešnikom moglo se je protumaèiti kao neka vrsta odobravanja njegove grešnosti, pa su stoga pljuštale kritike na takav Isusov stav obilježen kao slobodnjaštvo. Zato su dežurni kritièari, moralni èistunci, ne malo zamjerali Gospodinu, što su iznosili na sebi svojstven naèin. Nisu se bili u stanju nositi sa snagom njegovih argumenata, pa su zato, umjesto da govore javno i otvoreno, radije mrmljali protiv Gospodina: Ovaj prima grešnike i blaguje s njima. Po njihovoj logici, grešnika se inaèe trebalo kloniti kao okuženog èovjeka, tako da sjesti za stol s grešnikom nije dolazilo u obzir niti u primisli.

Prièajuæi im prisodobu o milosrdnom ocu i dva njegova sina, Isus je htio ukazati na bit svoga poslanja i razloge svoga slobodoumnog stava, a i nama ponuditi primjer odnosa i prema sebi i prema drugome i prema Bogu, ne zaboravljajuæi u svim odnosima preispitati vlastitu grešnost. Dva brata slika su i primjer dvaju suprotstavljenih stavova i svjetova unutar kojih se kretao i Gospodin trudeæi se ukazati na nepravilnosti i jednoga i drugoga. S jedne strane je svijet raspuštenih i zapuštenih grešnika, a s druge strane svijet neporoènih èistunaca. Premda se družio s grešnicima i carinicima, ne mareæi za izvanjske odredbe i zakonodavnu krutost kad je bilo u pitanju èovjekovo dobro, Isus nije bio èovjek slobodnjaèkih stavova koji se u konaènici, uslijed grešnog života, pretvaraju u tamnicu. Naprotiv, bio je osoba osloboditeljskih pogleda i djelovanja kojima driješi spona grijeha. Zato je bila neutemeljena optužba farizeja i pismoznanaca, jer nije blagovao s grešnicima da bi ozakonio njihov grijeh, veæ, naprotiv, da bi ga otklonio navješæujuæi im milosrðe Božje. Bio je slobodouman samo utoliko ukoliko je želio slobodu svakog pojedinog èovjeka, pa i onog koji je zbog svojih grijeha završio kao èuvar svinja. Njegova sudbina doziva nam u pamet sliènost izmeðu valjanja u blatu grijeha i svinje koja se valja u kaljuži svoga svinjca. Nadalje, Isus je bio slobodouman utoliko ukoliko je pouèio i grešnike i pismoznanca da Bog toliko ljubi èovjeka da mu nije problem ni zapreka ljudska prljavština, nego se prigiba i grli i takvog neèistog sina. U biti, samo je Otac to i mogao izvesti, dok su ljudi takvi da grešnika redovito iskoriste i dovedu ga na vrlo niske grane, o èemu bi morali voditi raèuna svi slobodoumnici u našem društvu koji pod krinkom slobodoumlja šire nemoral.

Isus je nedvojbeno pokazao da grešnika ne oslobađamo slobodnjaèkim pristupom grijehu, niti rješavamo njegov problem strogoæom i krutošæu zakona i nepomirljivih stavova. Okorjelost i hladnoæu grijeha može otopiti na ispravan naèin samo ljubav Božja, te Isus nije drugo ni èinio nego je bio Oèev glas koji doziva grešne sinove da se vrata u kuæu Oèevu. A što je pritom morao sjesti za stol s grešnicima, nije im bilo na potvrdu grešnosti, nego za navještaj oproštenja i izmirenja s Ocem. Time je i jednima i drugima nagovijestio izmirenje koje se može dogoditi iskljuèivo živeæi po ispravnim vrijednostima, a to su vrijednosti Oca nebeskoga. Tko je usredotoèen na Oca, neæe srljati u grijeh, ma koliko mu to zakoni dopuštali, kao što æe i onaj drugi biti svjestan da vršenje zakona nije dovoljno zajamèiti obilje milosnog života što struji u život vjeèni. Svojim stavom i pristupom Gospodin Isus nam je kamen zaglavni, pa neka nas i danas utvrdi ni u slobodnjaštvu ni u legalizmu, nego neka nas povede putem slobode koju možemo ostvariti dopuštajuæi da nas Otac primi, zagrlji i u radosti uvede na gozbu života. Amen.